

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Філологічний факультет
Кафедра словацької філології

Тетяна Ліхтей

**ІСТОРІЯ СЛОВАЦЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ
МІЖВОЄННОГО ПЕРІОДУ**

Методичні рекомендації до проведення практичних занять
для студентів 3 курсу ОПІ бакалавр
галузі знань 03 «Гуманітарні науки»
спеціальності 035 «Філологія» спеціалізації 035.036.
«Слов'янські мови та літератури (переклад включно),
перша – словацька»

Ужгород – 2022

MINISTERSTVO ŠKOLSTVA A VEDY UKRAJINY
UŽHORODSKÁ NÁRODNÁ UNIVERZITA

Filologická fakulta
Katedra slovenskej filológie

Tetiana Lichtej

**DEJINY SLOVENSKEJ LITERATÚRY
MEDZIVOJNOVÉHO OBDOBIA**

Metodické odporúčania k praktickým cvičeniam

Užhorod – 2022

Ліхтей Т. В.

Історія словацької літератури міжвоєнного періоду: методичні рекомендації до проведення практичних занять для студентів 3 курсу ОПП бакалавр галузі знань 03 «Гуманітарні науки» спеціальності 035 «Філологія» спеціалізації 035.036. «Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – словацька». Ужгород, 2022. 25 с.

Методичні рекомендації підготувала

Ліхтей Т. В. – кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри словацької філології УжНУ

Рецензенти

Балла Е. Ю. – кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри української літератури УжНУ

Петріца Н. М. – кандидат філологічних наук, доцент,
завідувач кафедри словацької філології УжНУ

Рекомендовано до друку вченою радою філологічного факультету Ужгородського національного університету, протокол № 2 від 13 жовтня 2022 року

ЗМІСТ / OBSAH

I. Úvod	5
II. Témy praktických cvičení	6
I. Osobitosti vývinu slovenskej literatúry medzivojnového obdobia	6
2. Vývin poézie v medzivojnovom období.	7
3. Básnické dielo Jána Smreka	9
4. Próza Mila Urbana.	11
5. Novely Ivana Horvátha.	12
6. Tvorba Dobroslava Chrobáka.	13
7. Hovelistika J. Hrušovského.	14
8. Poviedky Štefana Letza.	15
9. Novely a romány Margity Figuli	16
10. Dramatická tvorba P. Zvona a J. Barča-Ivana.	17
11. Osobitosti Tatarkovej prózy.	18
III. Zoznam umeleckých diel pre povinné čítanie z dejín slovenskej literatúry medzivojnového obdobia.	19
IV. Kontrolné otázky a úlohy	21

ÚVOD

Slovenská moderná literatúra – vývinový úsek troch desaťročí po r. 1918. Práve v tom roku sa pre Slovensko a Slovákov začína «moderná» doba ich dejín, zosynchronizovaných faktograficky aj typologicky a dramaticky zrýchleným pulzovaním európskych a svetových dejín v období medzi dvoma vojnami. Nosnou intenciou imanentného vývinu slovenskej literatúry sa stáva ťah za «modernosťou», prenikajúci do všetkých jej druhov a žánrov, prinášajúci nové prvky a vzťahové preferencie do jej medziliterárneho kontextu, fascinujúci najmenej dve po seba nasledujúce literárne generácie a modernizujúci aj slovenské literárnoestetické myslenie, ktoré sa teraz napája na myšlienkové zdroje buď nové, alebo aspoň také, ktoré v ňom predtým absentovali: napríklad bergsonovské konexie, sociologizujúci marxizmus «proletárskej» literatúry, «schopenhauerovstvo» a «nietzscheanstvo», bremondovské inšpirácie básnickej «katolíckej moderny», prienik ruskej «formálnej školy» a českého štrukturalizmu do literárnej vedy, či freudistické pozadie nadrealizmu.

Cieľom a úlohou disciplíny je poskytnúť študentom komplex vedomostí zo slovenskej literatúry obdobia medzi dvoma vojnami.

Prednášky budú zamerané na teoretické a literárnohistorické problémy literatúry daného obdobia s dôrazom na umelecké a kultúrno-spoločenské aspekty literárnej tvorby. Budú koncipované tak, aby zodpovedali požiadavkám na vykonanie zápočtu z danej disciplíny.

Časť tém bude rozšírená a prispôbená témam ročníkových prác. Ťažiskom bude analýza a hodnotenie umeleckých diel.

II. TÉMY PRAKTICKÝCH CVIČENÍ

Praktické cvičenie č. 1

Osobitosti vývinu slovenskej literatúry medzivojnového obdobia

Plán

1. Spoločenské podmienky v období medzi dvoma vojnami.
2. Periodizácia literatúry medzivojnového obdobia.
3. Charakteristika literárneho vývinu v r. 1918–1945.
4. Generačná diferenciacia literatúry.
5. Literárne skupiny a časopisy 20.–30. rokov.

Literatúra:

1. Bakoš M. Avantgarda 38. Štúdie, články, dokumenty. Bratislava, 1969.
2. Bátorová M. Roky úzkosti a vzopätia. Bratislava, 1992.
3. Čepan O. Literatúra v rokoch 1918–1945. In.: Dejiny slovenskej literatúry V. Bratislava, 1984. S. 581–760.
4. Dejiny slovenskej literatúry / red. M. Pišút. Bratislava, 1960. S. 457–580.
5. Drug Š. DAV a davisti. Bratislava, 1965.
6. Frátrik J. Katolícka moderna v premenách času. Žilina, 1994.
7. Hvišč J., Marčok V., Bátorová M., Petřík V. Biele miesta v slovenskej literatúre. Bratislava, 1991.
8. Panoráma slovenskej literatúry II / Ed. Čúzy L. a kol. Bratislava, 2005. S. 76–173.
9. Slovník diel slovenskej literatúry 20. storočia / Zost. R. Chmel a kol. Bratislava, 2006.
10. Slovník slovenských spisovateľov / Ed. V. Mikula a kol. Bratislava, 2005.
11. Šmatlák S. Dejiny slovenskej literatúry II. Bratislava, 1999. S. 280–530.
12. Šmatlák S. Dve storočia slovenskej lyriky. Bratislava, 1979.
13. Šmatlák S. Program a tvorba. Štúdie o slovenskej proletárskej literatúre. Bratislava, 1977.
14. Tomčík M. Dejiny slovenskej literatúry V. Literatúra v rokoch 1918–1945. Bratislava, 1984. S. 17–69.

Praktické cvičenie č. 2

Vývin poézie v medzivojnovom období

Plán

1. Žápas o koncepciu vývoja poézie v r. 1918–1945.
2. Filozofická reflexívnosť lyriky E. B. Lukáča.
3. «Proletárska poézia» ako dobový jav a hľadanie novej básnickej «krásky». Tvorba L. Novomeského.
4. Podoby katolíckeho spiritualizmu v modernej poézii. Proteovský charakter tvorby R. Dilonga.
5. Príchod surrealizmu do slovenskej lyriky. Poézia R. Fabryho.
6. Subjektívna lyrika M. Haľamovej.

Literatúra:

1. Bakoš M. Avantgarda 38. Štúdie, články, dokumenty. Bratislava, 1969.
2. Drug Š. DAV a davisti. Bratislava, 1965.
3. Frátrik J. Katolícka moderna v premenách času. Žilina, 1994.
4. Hvišč J., Marčok V., Bátorová M., Petrik V. Biele miesta v slovenskej literatúre. Bratislava, 1991.
5. Kováč B. Poézia Jána Smreka. Bratislava, 1962.
6. Melicher J. O katolíckej moderne vecne i kuriózne. *Literika*. 1996. Č. 3–4. S. 70–78.
7. Panoráma slovenskej literatúry II / Ed. Čúzy L. a kol. Bratislava, 2005. S. 8–102.
8. Pišút M. Hodnoty a čas. Slovenská lyrika po Kraskovi. Bratislava, 1978. S. 46–73.
9. Plevza V. Davisti v revolučnom hnutí. Bratislava, 1965.
10. Rydlo J. Rudolf Dilong, básnik stratenej slobody. Martin, 1995. S. 42–57.
11. Šmatlák S. Dejiny slovenskej literatúry II. Bratislava, 1999. S. 314–362.
12. Šmatlák S. Vznik a vývin nadrealizmu (1935–1945). *Slovenská literatúra*. 13. 1966. S. 22–31, 123–148.
13. Šmatlák S. Básnik Laco Novomeský. Bratislava, 1967.
14. Šmatlák S. Poetika nadrealizmu a lyrika R. Fabryho. In.: Dve storočia slovenskej lyriky. Bratislava, 1979. S. 377–385.
15. Tomčík M. Slovenská nadrealistická poézia. Martin, 1949.
16. Zambor Ján. Janko Silan. *Portréty slovenských spisovateľov* I. Bratislava, 1998. S. 40–53.

Praktické cvičenie č. 3

Básnické dielo Jána Smreka

Plán

1. Život a tvorba J. Smreka.
2. Ocenenie diela básnika v kritike a literárnej vede (Koli F., Kováč B., Petřík V., Pišút M., Šmatlák S. a i.).
3. J. Smrek ako predstaviteľ vitalizmu v slovenskej poézii.
4. Umelecký vzťah «básnik a žena» v lyrike J. Smreka.
5. Filozofia času v Smrekovej poézii.
6. Téma «dedina a mesto» v tvorbe J. Smreka.
7. Zvláštnosti poetického štýlu J. Smreka a jeho miesto v medzivojnovom literárnom procese.

Literatúra:

1. Babiak M. K problematike Smrekovej metafory. *Romboid*. 1999. Č. 4. S. 61–65.
2. Dejiny slovenskej literatúry V. Literatúra v rokoch 1918–1945 / red. K. Rosenbaum. Bratislava, 1984.
3. Koli F. Poézia ako okrídlený kôň (K interpretácii času v Smrekovej poézii). *Slovenská literatúra*. 1999. Č. 2. S. 86–91.
4. Kováč B. Poézia Jána Smreka. Bratislava, 1962.
5. Panoráma slovenskej literatúry II / Ed. Čúzy L. a kol. Bratislava, 2005. S. 82–86.
6. Petřík V. Mesto a vidiek v slovenskej medzivojnovnej literatúre a v poézii Jána Smreka. *Slovenská literatúra*. 1999. Č. 2. S. 81–85.
7. Petřík V. Smrekova poézia v prúdoch času. In.: Ján Smrek. Ako pole žitné. Bratislava, 2001. S. 7–12.
8. Pišút M. Hodnoty a čas. Literárne úvahy, kritiky a glosy. Bratislava, 1978.
9. Slovník diel slovenskej literatúry 20. storočia / Zost. R. Chmel a kol. Bratislava, 2006. S. 368–376.
10. Slovník slovenských spisovateľov / Ed. V. Mikula a kol. Bratislava, 2005. S. 501–503.

11. Šmatlák S. Dejiny slovenskej literatúry II. Bratislava, 1999. S. 321–323, 504–505.
12. Šmatlák S. Dve storočia slovenskej lyriky. Bratislava, 1979.
13. Tomčík M. Poézia. In.: Dejiny slovenskej literatúry V. Literatúra v rokoch 1918–1945. Bratislava, 1984.
14. Антологія словацької поезії ХХ століття / Перекл. Дмитра Павличка. К., 1997. С. 41–52.
15. Ліхтей Т. Слов'янська планида: Словацька поезія ХІХ–ХХ століть у дискурсі українсько-словацьких літературних взаємин: монографія. Ужгород, 2010. С. 176–191.

Praktické cvičenie č. 4

Próza Mila Urbana

Plán

1. Životopis Mila Urbana.
2. Novela Za vyšným mlynom.
3. Zbierka Vykriky bez ozveny.
4. Vojnový roman Živý bič.
5. M. Urban ako najvýraznejšia osobnosť slovenskej medzivojnovnej prózy.

Literatúra:

1. Biografické štúdie 22. Martin, 1995. S. 5–172.
2. Bžoch J. O niektorých znakoch Urbanových noviel. *Slovenska literatúra*. 1969. Roč. 16. Č. 6. S. 586–589.
3. Čepan O. Kontúry naturizmu. Bratislava, 1977.
4. Noge J. Podoby realizmu v medzivojnovnej próze. Bratislava, 1983. S. 62–87.
5. Panoráma slovenskej literatúry II / Ed. Čúzy L. a kol. Bratislava, 2005. S. 115–118.
6. Rakús S. Charakterizačný systém v novelistike Mila Urbana. *Romboid*. 1989. Roč. 24. Č. 2. S. 81–85.
7. Rakús S. Metóda a žáner. *Romboid*. 1985. Roč. 20. Č. 4. S. 73–80.
8. Rakús S. Personálne súvislosti času a priestoru v novelistike Mila Urbana. *Slovenská literatúra*. 1988. Č. 3. S. 215–222.
9. Rakús S. Sujetová komunikácia a vnútorný svet postáv. *Romboid*. 1986. Roč. 21. S. 41–47.
10. Slovník diel slovenskej literatúry 20. storočia / Zost. R. Chmel a kol. Bratislava, 2006. S. 465–473.
11. Slovník slovenských spisovateľov / Ed. V. Mikula a kol. Bratislava, 2005. S. 585–587.
12. Šmatlák S. Dejiny slovenskej literatúry II. Bratislava, 1999. S. 396–407.
13. Števček J. Dejiny slovenského románu. Bratislava, 1989.
14. Števček J. Lyrizovaná próza. Bratislava, 1973. S. 63–91.
15. Tomčík M. Literárne dvojobrazy. Bratislava, 1976. S. 221–247.

Praktické cvičenie č. 5
Novely Ivana Horvátha

Plán

1. Životopis Ivana Horvátha.
2. Debut Mozaika života a snov.
3. Súbor próz Človek na ulici.
4. Problematika novely Laco a Bratislava.
5. Deziluzívny pohľad na zmysel života v zbierke Vízum do Európy.
6. Dielo Život s Laurou.

Literatúra:

1. Ivan Horváth. *Život s Laurou* / Výb. zost., doslov napísal M. Kasarda. Bratislava, 2002.
2. Kuzmíková J. *Modernizmus v tvorbe Ivana Horvátha*. Bratislava, 2006.
3. Noge J. Racionálny romantik Ivan Horváth. *Slovenská literatúra*. 1980. Č. 1. S. 92–97.
4. *Panoráma slovenskej literatúry II* / Ed. Čúzy L. a kol. Bratislava, 2005. S. 113–115.
5. Rosenbaum K. *Podobizeň Ivana Horvátha*. Bratislava, 1967.
6. *Slovník diel slovenskej literatúry 20. storočia* / Zost. R. Chmel a kol. Bratislava, 2006. S. 109–114.
7. *Slovník slovenských spisovateľov* / Ed. V. Mikula a kol. Bratislava, 2005. S. 210–211.
8. Šmatlák S. *Dejiny slovenskej literatúry II*. Bratislava, 1999. S. 386–391.
9. Števček J. Horváthovo vízum do Európy a jeho zmysel. In.: Horváth I. *Vízum do Európy*. Bratislava, 1981. S. 189–192.
10. Števček J. *Lyrická tvár slovenskej prózy*. Bratislava, 1969. S. 111–125.
11. Tomčík M. *Smerové zaradenie Ivana Horvátha*. In.: *Epické súradnice*. Bratislava, 1980. S. 31–53.

Praktické cvičenie č. 6
Tvorba Dobroslava Chrobáka

Plán

1. Poetika prvých próz D. Chrobáka.
2. Súbor próz Kamarát Jašek.
3. Novela Návrat Ondreja Baláža.
4. Románová novela Drak sa vracia ako klasické dielo slovenského naturizmu.

Literatúra:

1. Bauer L. Interpretácia Chrobákovej novely Kamarát Jašek. *Slovenská literatúra*. 1973. Č. 3. S. 254–266.
2. Bob J. Kult slova. In.: Chrobák D. Drak sa vracia. Bratislava, 1971. S. 229–239.
3. Bob J. Moderný tradicionalista Dobroslav Chrobák. Bratislava, 1964.
4. Čepan O. Kontúry naturizmu. Bratislava, 1977.
5. Darovec M. O jazykovom štýle rozprávky D. Chrobáka Drak sa vracia. In.: Štylistické rozbory umeleckých textov. Bratislava, 1964. S. 150–158.
6. Chorváth M. Cestami literatúry 1. Bratislava, 1960. S. 136–139.
7. Matuška A. K dielu Dobroslava Chrobáka. *Slovenské pohľady*. 1957. Č. 2. S. 149–153.
8. Panoráma slovenskej literatúry II / Ed. Čúzy L. a kol. Bratislava, 2005. S. 149–151.
9. Poézia Chrobákovej prózy / Ed. J. Števček. Bratislava, 1977.
10. Slovník diel slovenskej literatúry 20. storočia / Zost. R. Chmel a kol. Bratislava, 2006. S. 144–149.
11. Slovník slovenských spisovateľov / Ed. V. Mikula a kol. Bratislava, 2005. S. 239–241.
12. Šmatlák S. Dejiny slovenskej literatúry II. Bratislava, 1999. S. 434–439.
13. Števček J. Lyrická tvár slovenskej prózy. Bratislava, 1969.
14. Šútovec M. Mýtus a dejiny v próze naturizmu. Bratislava, 2005.

Praktické cvičenie č. 7
Hovelistika J. Hrušovského

Plán

1. Životopis J. Hrušovského.
2. Charakter Hrušovského próz.
3. Exkluzívny námet poviedky Dolorosa.
4. Charakter novely Pompiliova Madona.
5. Poetika románu Muž s protézou.

Literatúra:

1. Horváth T. V labyrinte odvođenín (Sonda do modernizmu). *Slovenská literatúra*. 2002. Č. 6. S. 442–454.
2. Kasarda M. Sadistická láska poručíka Seerbona. In.: Hrušovský J. Muž s protézou. Bratislava, 2000. S. 81–82.
3. Panoráma slovenskej literatúry II / Ed. Čúzy L. a kol. Bratislava, 2005. S. 108–110.
4. Petřík V. Hodnoty a podnety. Bratislava, 1980. S. 101–114.
5. Pišút M. Novely Jána Hrušovského. In.: J. Hrušovský. Pompiliova Madona. Bratislava, 1966.
6. Slovník diel slovenskej literatúry 20. storočia / Zost. R. Chmel a kol. Bratislava, 2006. S. 127–131.
7. Slovník slovenských spisovateľov / Ed. V. Mikula a kol. Bratislava, 2005. S. 221–222.
8. Šmatlák S. Dejiny slovenskej literatúry II. Bratislava, 1999. S. 373–374.
9. Števček J. Dejiny slovenského románu. Bratislava, 1989.
10. Truhlář B. Literárny profil Jána Hrušovského. *Slovenská literatúra*. 1972. Č. 1. S. 57–75.
11. Ліхтей Т. Дух європейського декадансу в «італійському» циклі новел Яна Грушовського. *Між Карпатами і Татрами*. Вип. 24. Ужгород, 2016. С. 3–6.
12. Сабо В. Проблематика новелістики Яна Грушовського. *Studia Slovakistica*. Вип 20. Ужгород, 2021. С. 80–89.

Praktické cvičenie č. 8
Povedky Štefana Letza

Plán

1. Zbierka poviedok Obyvatelia dvora.
2. Problematika titulnej prózy Obyvatelia dvora.
3. Poviedka Rezbár a jeho sok.
4. Poetika prózy Dráma v hereckom dome.

Literatúra:

1. Halvoník A. Tragika plná lásky. In.: Š. Letz. Dobrodružstvo pod vežou. Bratislava, 2002. S. 125–127.
2. Chorváth M. Dielo Štefana Letza. In.: Š. Letz. Dobrodružstvo pod vežou. Bratislava, 1958.
3. Gregorec J. Novely Štefana Letza. In.: Š. Letz. Novely. Bratislava, 1977.
4. Noge J. Podoby realizmu v medzivojnovnej próze. Bratislava, 1983.
5. Panoráma slovenskej literatúry II / Ed. Čúzy L. a kol. Bratislava, 2005. S. 112–113.
6. Slovník slovenských spisovateľov / Ed. V. Mikula a kol. Bratislava, 2005. S. 349–350.
7. Šmatlák S. Dejiny slovenskej literatúry II. Bratislava, 1999. S. 295, 385–386.
8. Števček J. Lyrická tvár slovenskej prózy. Bratislava, 1969.
9. Števček J. Lyrizovaná próza. Bratislava, 1973.

Praktické cvičenie č. 9
Novely a romány Margity Figuli

Plán

1. Životopis M. Figuli.
2. Zbierka poviedok a noviel Pokušenie.
3. Poetika románovej novely Tri gaštanové kone.
4. Problematika románu Babylon.

Literatúra:

1. Čepan O. Babylon Margity Figuli. In.: Literárne dejiny a literárna veda. Bratislava, 2002. S. 105–109.
2. Čepan O. Kontúry naturizmu. Bratislava, 1977.
3. Fischerová-Šebestová A. Margita Figuli. Martin, 1970.
4. Jurčo J. Tvorba Margity Figuli. Bratislava, 1991.
5. Panoráma slovenskej literatúry II / Ed. Čúzy L. a kol. Bratislava, 2005. S. 151–152.
6. Slovník diel slovenskej literatúry 20. storočia / Zost. R. Chmel a kol. Bratislava, 2006. S. 75–82.
7. Slovník slovenských spisovateľov / Ed. V. Mikula a kol. Bratislava, 2005. S. 154–156.
8. Šmatlák S. Dejiny slovenskej literatúry II. Bratislava, 1999. S. 440–448.
9. Števček J. Lyrická tvár slovenskej prózy. Bratislava, 1969.
10. Števček J. Lyrizácia prózy (Margita Figuli). In.: Lyrizovaná próza. Bratislava, 1973. S. 151–159.
11. Števček J. Svet Babylonu. In.: Súčasný slovenský román. Bratislava, 1987. S. 41–51.
12. Šútovec M. Mýtus a dejiny v próze naturizmu. Bratislava, 2005.
13. Šútovec M. Romány a mýty. Bratislava, 1982.

Praktické cvičenie č. 10

Dramatická tvorba P. Zvona a J. Barča-Ivana

Plán

1. Dráma v medzivojnovom období.
2. Lyrizačné tendencie a poetická dráma.
3. Peter Zvon a jeho hra Tanec nad plačom.
4. Dramatické dielo J. Barča-Ivana.
5. Problematika hry Mastný hrniec.

Literatúra:

1. Hamada M. Sizyfovský údel. Bratislava, 1994. S. 222–224.
2. Chorváth M. Z prielomu. Bratislava, 1970. S. 181–193.
3. Kročanová-Roberts D. J. Barč-Ivan. In.: Portréty slovenských spisovateľov 2. Bratislava, 2000. S. 36–46.
4. Maťašík A. Dramatik Peter Zvon. In.: Peter Zvon. Tanec nad plačom. Bratislava, 1998. S. 120–124.
5. Panoráma slovenskej literatúry II / Ed. Čúzy L. a kol. Bratislava, 2005. S. 166–170.
6. Pašteka J. Pohľady na slovenskú dramatikú, divadlo a kritiku I. Bratislava, 1998. S. 430–460.
7. Pašteka J. Rozkrývanie Barčovho dramatického diela. In.: J. Barč-Ivan. Súborné dramatické dielo. Bratislava, 2001. S. 677–721.
8. Rampák Z. J. Barč-Ivan. Štúdie o dramatickej tvorbe. Bratislava, 1972.
9. Rampák Z. Peter Zvon a jeho Tanec nad plačom. In.: P. Zvon. Tanec nad plačom, 1957.
10. Rampák Z. Variácie Júliusa Barča-Ivana. Bratislava, 1973.
11. Slovník slovenských spisovateľov / Ed. V. Mikula a kol. Bratislava, 2005. S. 68–70, 632.
12. Šmatlák S. Dejiny slovenskej literatúry II. Bratislava, 1999. S. 456–458, 500–502.
13. Vanovič J. Cesta samotárova. Martin, 1994.

Praktické cvičenie č. 11
Osobitosti Tatarkovej prózy

Plán

1. Životopis D. Tatarku.
2. Tatarkova koncepcia literatúry.
3. Tatarkov debut V úzkosti hľadania.
4. Próza Panna zázračnica.

Literatúra:

1. Černý V. Púť Dominika Tatarku Slovenskom a kultúrou. *Slovenské pohľady*. 1990. Č. 3. S. 47–51.
2. D. Tatarka (monotematické číslo venované D. Tatarkovi). *Slovenská literatúra*. 1993. Č. 2–3.
3. Hamada M. Sifyfovský údel. Bratislava, 1994. S. 150–157, 253–263.
4. Janovič I. Prozaické začiatky D. Tatarku. *Romboid*. 1997. Č. 8. S. 3–12.
5. Marčok V. Nadrealistické momenty v sujete Tatarkovej Panny zázračnice. *Slovenské pohľady*. 1969. Č. 3. S. 8–13.
6. Matuška A. Človek v slove. Bratislava, 1967. S. 276–293.
7. Mikula V. Dominik Tatarka. In.: Portréty slovenských spisovateľov 1. Bratislava, 1998. S. 61–69.
8. Olonová E. Poetika prózy D. Tatarky. *Česká literatúra*. 1993. Č. 3. S. 292–315.
9. Panoráma slovenskej literatúry II / Ed. Čúzy L. a kol. Bratislava, 2005. S. 156–157.
10. Petřík V. Proces a tvorba. Bratislava, 1990. S. 101–129.
11. Slovník diel slovenskej literatúry 20. storočia / Zost. R. Chmel a kol. Bratislava, 2006. S. 440–449.
12. Slovník slovenských spisovateľov / Ed. V. Mikula a kol. Bratislava, 2005. S. 564–566.
13. Šmatlák S. Dejiny slovenskej literatúry II. Bratislava, 1999. S. 492–497.
14. Šútovec M. Improvizácia na tému D. T. *Slovenské pohľady*. 1990. Č. 3. S. 40–46.
15. Žáry Š. Bratislavský chodec. Bratislava, 2004.

III. ZOZNAM UMELECKÝCH DIEL
pre povinné čítanie z dejín slovenskej literatúry
medzivojnového obdobia

JÚLIUS BARČ-IVAN:

Mastný hrniec.

VALENTÍN BENIAK:

Tiahnime ďalej oblaky, Ozveny krokov, Kráľovská reťaz, Lunapark,
Poštový holub, Bukvica, Vigília.

JAN ČERVENŤ:

Divé vtáča, Zlomený kruh, Prorok, Modrá katedrála, Svätá žiara,
Dva slnečné dni.

RUDOLF DILONG:

Vám, Prvý sneh. Kvet pri ceste, V aleji, Žobrák, Za múrom kláštora, Hovoríme
s matkou, Pastieri, Vinárka, Roľa, Nostalgia, Trpieť, Večerná modlitba.

RUDOLF FABRY:

V kľúčovej dierke, Ideál, Ako spieva vietor?, Tri sny, Zo strateného zápisníka,
Vodné hodiny, hodiny piesočné, Noci bez konca, Neviditeľní, Otčenáš vzduchu,
Mrtvy bod, Prvé stretnutie s Féneom.

MARGITA FIGULI:

Pokušenie, Tri gaštanové kone, Babylon.

MAŠA HALAMOVÁ:

Riadok z kancionála, Z Knihy žalmov, Balada o veľkom žiali, Láska,
Pieseň, Milému, Balada, Legenda, Májová, Červený mak, Svadobná, Monológ,
Istota, Boso po tráve, Dar.

JÁN HARANTA:

Mystérium baladické, Zem požehnaná, Klienti, V najkrajšej domovine.

PAVOL G. HLBINA:

Začarovaný kruh, Cesta do raja, Harmonika, Dúha.

IVAN HORVÁTH:

Laco a Bratislava, Mozaika života a snov, Život s Laurou,
Človek na ulici, Vízum do Európy.

JOZEF CÍGER HRONSKÝ:

U nás, Jozef Mak.

JÁN HRUŠOVSKÝ:

Pompiliova Madona, Dolorosa, Muž s protézou, Sve sestry, Takí sme boli.

DOBROSLAV CHROBÁK:

Kamarát Jašek, Návrat Ondreja Balaža, Drak sa vracia, Ábel Jariabek, Katarína, Kaviareň Lýra, Mladá generácia, Duo Charlie.

PETER JILEMNICKÝ:

O svätom Mikulášovi, Návrat, Vit'azný pád.

ŠTEFAN LETZ:

Dráma v hereckom dome, Rezbár a jeho sok, Obyvatelia dvora, Nahý vojak.

EMIL BOLESLAV LUKÁČ:

Sľubujem, sľubuješ, Ty a ja, Juh a sever, Tragika obapolná, Minulosť, Pieseň, Povedz mi malé slovo, Studené srdce, Rovná, tvrdá, ďaleká, Rany dvoch rúk, Modla v prachu.

LADISLAV NÁDAŠI-JÉGÉ:

Adam Šangala, Cesta životom.

LACO NOVOMESKÝ:

Neznáma, Tanec smrti, Čierna a červená, Čardáš, Domov, Obyčajné verse, Sám s mrtvou, Smrť na stráni, Svitanie pri zvonení, Večer, Panoráma, Deň, Noc, Dážď, Pašerák, Starý dom s jedným oblokom, Cintorín za mestom, Slovo.

ĽUDO ONDREJOV:

Zbojnícka mladosť, Tátoš a človek.

JÁN PONIČAN:

SOM, myslím, cítim a vidím, milujem všetko, len temno nenávidím, Divný Janko.

MARTIN RÁZUS:

Keď sa sloboda rodila, Kameň na medzi, Kresby a hovory, Pozdrav odmlčaného básnika, Maroško, Maroško študuje.

JANKO SILAN:

Kuvici, Rebrík do neba, Slávme to spoločne, Kým nebudeme doma,
Piesne z Javoriny.

JÁN SMREK:

Odsúdeny k večitej žízni, Cválajúce dni, Božské uzly, Iba oči, Básnik a žena,
Zrno, Hostina a studňa I, Hostina a studňa II.

IVAN STODOLA:

Náš pán minister.

FRANTIŠK ŠVANTNER:

Nevesta hôľ, Malka, Aťka, Stretnutie, Dáma, Kňaz, Prvý sneh.

DOMINIK TATARKA:

V úzkosti hľadania, Panna zázračnica, Ošial'.

MILO URBAN:

Za vyšným mlynom, Vykriky bez ozveny, Živý bič, Staroba.

GEJZA VÁMOŠ:

Jazdecká legenda, Editino očko, Moja malá Macka, Holčička, Maryla.

PETER ZVON:

Tanec nad plačom.

ANDREJ ŽARNOV:

Stráž pri Morave, Brázda cez úhory, Hlas krvi, Štít, Mrtvy.

IV. KONTROLNÉ OTÁZKY A ÚLOHY

1. Vysvetlite pojem «moderná literatúra».
2. DAV a davisti.
3. Avantgarda 38
4. Tvorba Andreja Žarnova.
5. Vysvetlite fenomén «katolícka moderna» vo vývinovej štruktúre slovenskej poézie.
6. Poézia Pavla G. Hilbinu.
7. Symbolika religióznej kultúry katolicizmu v tvorbe Jána Harantu.
8. Básnik a kňaz Janko Silan.
9. Poviedka Jána Hrušovského Pompiliova Madona.
10. Problematika románu Janka Jesenského Demokrati (1934).
11. Poviedka Františka Švantnera Stretnutie.
12. Charakterizujte literárnoumeleckú tvorbu ženských autoriek medzivojnového obdobia.
13. Život a dielo Petra Jilemnického.
14. Novela Mila Urbana Za vyšným mlynom.
15. Baladická tvorba Ľudmily Podjavorinskej.
16. Andrej Mráz o literatúre medzivojnového obdobia.
17. Literárna kritika obdobia 1918–1945.
18. Spoločenské podmienky v období medzi dvoma vojnami.
19. Periodizácia literatúry medzivojnového obdobia.
20. Charakteristika literárneho vývinu v r. 1918–1945.
21. Generačná diferenciacia literatúry medzivojnového obdobia.
22. Literárne skupiny a časopisy 20.–30. rokov.
23. Zápas o koncepciu vývoja poézie v r. 1918–1945.
24. Filozofická reflexívnosť lyriky E. B. Lukáča.
25. «Proletárska poézia» ako dobový jav a hľadanie novej básnickej «krásy».
Tvorba L. Novomeského.
26. Tvorba R. Dilonga.

27. Poézia R. Fabryho.
28. Lyrika M. Haľamovej.
29. Život a tvorba Jána Smreka.
30. Ocenenie diela Jána Smreka v kritike a literárnej vede (Koli F., Kovač B., Petřík V., Pišút M., Šmatlák S. a i.).
31. J. Smrek ako najvýznamnejší predstaviteľ vitalizmu v slovenskej poézii.
32. Umelecký vzťah «básnik a žena» v lyrike J. Smreka.
33. Filozofia času v Smrekovej poézii.
34. Téma «dedina a mesto» v tvorbe J. Smreka.
35. Zvláštnosti poetického štýlu J. Smreka a jeho miesto v medzivojnovom literárnom procese.
36. Konceptia vývoja prózy v r. 1918–1945.
37. Miesto predprevratových autorov v próze medzivojnového obdobia.
38. Tvorba L. Nádaši-Jégého (Adam Šangala, Cesta životom).
39. Epický obraz moderného Slovenska v tvorbe M. Urbana.
40. Problematika tvorby I. Horvátha (Laco a Bratislava, Život s Laurou a i.).
41. Lyrickosť diela L. Ondrejova.
42. Tvorba D. Chrobáka.
43. Novelistika J. Hrušovského (zbierka Pompiliova Madona, 1923).
44. Problematika krátkych próz G. Vámoša (Jazdecká legenda, Editino očko, Moja malá Macka, Holčička, Maryla a i.)
45. Umelecké hodnoty prózy Š. Letza (Dráma v hereckom dome, Rezbár a jeho sok, Dobrodružstvo pod vežou, Nahý vojak a i.).
46. Život a dielo Jozefa Cígera Hronského.
47. Protirečivý pohľad kritiky na prvú zbierku poviedok Hronského U nás (1923).
48. «Dedinská» tematika v tvorbe J. C. Hronského.
49. Román Jozef Mak (1933) ako vrcholné dielo slovenskej modernej prózy.
50. «Ženský» a «mužský» svet v borbe s údelom v románe Jozef Mak.
51. Životopis M. Figuli.

52. Ocenenie diela M. Figuli v kritike a literárnej vede (Čepan O., Chorváth M., Mráz A. a i.).
53. Dielo M. Figuli Tri gaštanové kone (1940).
54. Román M. Figuli «Babylon» (1946).
55. Rozvoj dramatickej tvorby v r. 1918–1945.
56. Miesto predprevratových autorov v dráme medzivojnového obdobia (J. G. Tajovský, V. Hurban a i.).
57. Dramatická tvorba J. Stodolu.
58. Problematika dramatického diela J. Barča-Ivana.
59. Vývin poézie v dobovom kontexte (1939–1945).
60. Novelistická tvorba F. Švantnera (Nevesta hôľ, Malka, Aťka, Stetnutie, Dáma, Kňaz, Prvý sneh a i.).
61. Problematika zbierky noviel J. Červeňa Modrá katedrála (1942).
62. Tvorba D. Tatarku.
63. Dramatická tvorba v r. 1939–1945. Všeobecná charakteristika.
64. Realizácia žánru «básnickej hry» vo veselohre P. Zvona Tanec nad plačom.

Зразок завдання для модульного контрольного зрізу
з історії словацької літератури міжвоєнного періоду
(для студентів III курсу)

Variant 1

I.

1. Periodizácia slovenskej literatúry medzivojnového obdobia.
2. Lyrika E. B. Lukáča.

II.

Praktická časť

3. Príslušníci katolíckej moderny:

- 1) L. Novomeský, V. Beniak; 2) R. Dilong, J. Silan; 3) G. Vamoš, Š. Letz;
- 4) E. B. Lukáč, J. Smrek; 5) J. Poničan, M. Rázus.

4. V druhej polovici tridsiatych rokov 20. storočia nastupujú tzv. naturisti:

- 1) J. Hrušovský, L. N. Jégé; 2) G. Vamoš, Š. Letz; 3) Ľ. Ondrejov, M. Figuli;
- 4) P. Zvon, A. Žarnov; 5) R. Dilong, J. Silan.

5. Literárna kritika spája jeho tvorbu najčastejšie s označením vitalizmus:

- 1) Š. Krčméry; 2) J. Smrek; 3) I. Krasko; 4) R. Dilong; 5) J. Silan.

6. Druhá Smrekova zbierka sa stala jeho programovým debutom:

- 1) Nox et solitudo; 2) Romboid; 3) Cválajúce dni; 4) Ošiaľ; 5) Zrno.

7. Roku 1930 začal vydávať literárnoumelecký mesačník Elán:

- 1) J. Smrek; 2) Š. Krčméry; 3) L. Novomeský; 4) R. Dilong; 5) J. Silan.

8. E. B. Lukáč debutoval zbierkou:

- 1) Nox et solitudo; 2) Spoveď; 3) Odsúdený k večitej žízni; 4) Zrno; 5) Pieseň.

9. Študijný pobyt na Sorbone dal podnety na napísanie básnickej zbierky Dunaj a Seina:

- 1) Lukáčovi; 2) Smrekovi; 3) Beniakovi; 4) Dilongovi; 5) Silanovi.

10. Roku 1952 za dramatických okolností emigroval, a spolu s rodinou sa napokon usadil v USA, kde aj zomrel:

- 1) V. Beniak; 2) E. B. Lukáč; 3) A. Žarnov; 4) L. Novomeský; 5) M. Rázus.

11. Poničanov básnický debut Som, myslím, cítim a vidím... sa označoval za prvú slovenskú zbierku:

- 1) katolíckej poézie; 2) surrealistickej poézie; 3) proletárskej poézie;
- 4) vitalistickej poézie; 5) romantickej poézie.

12. L. Novomeský debutoval zbierkou:

- 1) Nedeľa; 2) Romboid; 3) Otvorené okná; 4) Slovo; 5) Tanec smrti.

13. „Všetko sa odohralo okolo (...), okolo (...) zhmotnenej predstavy. V nej bol začiatok i

koniec“. Tak sa začína dielo:

- 1) Mila Urbana Živý bič; 2) Ivana Horvátha Život s Laurou;
- 3) Emila Boleslava Lukáča Spoveď; 4) Jégého Cesta životom;
- 5) Ľuda Ondrejova Tátoš a človek.

14. Ivan Horváth debutoval *prózou*:

- 1) Život bez konca; 2) Cesta životom; 3) Mozaika života a snov;
- 4) Laco a Bratislava; 5) Život s Laurou.

15. „Fľaša, v ktorej nám faktor nosil pálenku, bola prázdna...“. Úryvok z diela:

- 1) G. Vámoš Jazdecká legenda; 2) D. Chrobák Kamarát Jašek;
- 3) J. Červeň Modrá katedrál; 4) M. Figuli Babylon; 5) M. Urban Staroba.